MindPlay

BELGIA

CHARAKTERYSTYKA KRAJU

KONTEKST WCZESNEJ EDUKACJI I PROFILAKTYKI

Badania koncentrowały się na dzieciach w klasach 0–3 w ramach wczesnej edukacji podstawowej.

Nauczyciele odgrywają kluczową rolę w rozpoznawaniu trudności emocjonalnych, behawioralnych i społecznych.

W badaniach krajowych wzięło udział 106 respondentów z 4 grup: 40 nauczycieli, 15 dyrektorów szkół, 15 psychologów/doradców oraz 36 rodziców. Uczestnicy reprezentowali różnorodne środowiska edukacyjne, przede wszystkim we Flandrii, z uzupełniającymi informacjami z Brukseli i Walonii.

Belgijskie szkoły mierzą się ze złożonymi i wzajemnie powiązanymi wyzwaniami w zakresie zdrowia psychicznego. Wczesna identyfikacja, silniejsza współpraca z rodzinami i dostęp do specjalistycznego wsparcia to kluczowe priorytety.

KTO WZIĄŁ UDZIAŁ W BADANIU? (ANKIETA)

NAUCZYCIELE	DYREKTORZY SZKÓŁ	PSYCHOLODZY/ DORADCY SZKOLNI	RODZICE
40	15	15	36
37,7%	14,2%	14,2%	34,0%

ŁĄCZNA LICZBA RESPONDENTÓW 106

KLUCZOWE WYNIKI (ANKIETA)

NAJCZĘŚCIEJ OBSERWOWANE TRUDNOŚCI

- Dysregulacja emocjonalna i trudności behawioralne — 66%
- Lęk, samotność i izolacja społeczna (często ukryte) — 58%
- Konflikty rówieśnicze i zachowania agresywne — 55%
- Problemy z koncentracją i nadmierne korzystanie z ekranów — 47%

NAUCZYCIELE ZGŁASZAJĄ...

- 83% — Wzrost trudności emocjonalnych i behawioralnych u dzieci
- 78% — Problemy zewnętrzne są łatwiejsze do zauważenia niż wewnętrzne
- 72% — Potrzeba bardziej praktycznych strategii rozpoznawania i wsparcia
- 68% — Dostęp do specjalistów ograniczony z powodu długich list oczekujących

NAJWAŻNIEJSZE PRIORYTETY SZKOLENIOWE

Regulacja emocji · Praktyka uwzględniająca traumę · Komunikacja z rodzicami · Kompetencje międzykulturowe · Strategie włączające w klasie

ZAINTERESOWANIE NARZĘDZIAMI MINDPLAY

- 82% — Narzędzia oparte na przyjazne dzieciom
- 74% — Praktyczne narzędzia zintegrowane z codzienną praktyką
- 68% — Narzędzia ułatwiające rozpoznawanie i zapobieganie
- 65% — Narzędzia wspierające współpracę z rodzinami

Szkoły i rodziny potrzebują dostępnych, łatwych w użyciu, profesjonalnych narzędzi, które wspierają dzieci bez zwiększania obciążenia nauczycieli.

GRUPY FOKUSOWE (NAUCZYCIELE I SPECJALIŚCI SZKOLNI)

Grupy fokusowe przeprowadzono z nauczycielami, dyrektorami szkół, psychologami/pedagogami i rodzicami, aby wspólnie omówić codzienną praktykę, wyzwania, współpracę i oczekiwania wobec narzędzi MindPlay.

- Grupy fokusowe z nauczycielami (np. 20 nauczycieli)
- Dyskusje z dyrektorami szkół
- Dyskusje z psychologami/ pedagogami
- Grupa fokusowa rodziców
- Szkoły z różnych regionów Flandrii

OCENA GRUP FOKUSOWYCH

4,62 / 5

Średnia ocena
(bardzo wysoki poziom zadowolenia)

- Praktyczne i istotne dyskusje
- Możliwość wymiany doświadczeń
- Jasne działania i użyteczne materiały

Wszystkie dyskusje w grupach fokusowych zostały ocenione bardzo pozytywnie. Uczestnicy podkreślili trafność tematów, jasność celów, jakość materiałów oraz przyjazną, konstruktywną atmosferę.

GŁÓWNY WNIOSEK KRAJOWY

Zdrowie psychiczne i dobrostan w wczesnej edukacji podstawowej to odpowiedzialność całej szkoły.

Silniejsza wczesna identyfikacja, współpraca z rodziną, dostęp do specjalistycznego wsparcia, praktyczne, przyjazne dzieciom narzędzia są niezbędne.

- MindPlay może wspierać nauczycieli i rodziny w rozpoznawaniu wczesnych sygnałów i skutecznym reagowaniu.
- Narzędzia oparte na zabawie i zasoby oparte na dowodach naukowych mogą wzmocnić profilaktykę, skrócić czas oczekiwania na wsparcie i zapewnić włączającą edukację dla wszystkich dzieci.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Dofinansowane przez Unię Europejską. Poglądy i odzwierciedlają wyłącznie stanowisko autorów i niekoniecznie odzwierciedlają stanowisko Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. (PRSE).

Belgia – charakterystyka kraju

Kontekst wczesnej edukacji i profilaktyki

Belgijskie badanie MindPlay analizowało dobrostan psychiczny dzieci w wieku od 3 do 9 lat, wykorzystując grupy fokusowe oraz kwestionariusze skierowane do nauczycieli, dyrektorów szkół, psychologów, doradców oraz rodziców. Badanie przeprowadzono przede wszystkim we Flandrii, natomiast dodatkowe informacje uzyskane od organizacji w Brukseli i Walonii uzupełniły obraz sytuacji na poziomie krajowym. Ze względu na zdecentralizowany system edukacji i wsparcia w Belgii badanie uwzględniało również współpracę między szkołami a regionalnymi służbami wsparcia psychologicznego.

W badaniu krajowym wzięło udział 106 respondentów reprezentujących cztery grupy interesariuszy: 40 nauczycieli, 15 dyrektorów szkół, 15 psychologów/doradców szkolnych oraz 36 rodziców. Badanie uzupełniono o grupy fokusowe z udziałem nauczycieli i specjalistów pracujących w szkołach. Uczestnicy reprezentowali różnorodne środowiska edukacyjne, łącząc perspektywy praktyki szkolnej, kadry kierowniczej, specjalistycznego wsparcia oraz rodzin.

Wyniki wskazują, że belgijskie szkoły coraz częściej mierzą się ze złożonymi i wzajemnie powiązanymi wyzwaniami dotyczącymi zdrowia psychicznego. Uczestnicy wskazywali na rosnący poziom trudności w zakresie regulacji emocji, problemów z zachowaniem, lęku, samotności i izolacji społecznej, a także problemów z koncentracją związanych z nadmiernym korzystaniem z ekranów. Szczególną uwagę zwrócono na dzieci pochodzące ze środowisk migrantów i uchodźców, których doświadczenia związane z traumą, przesiedleniem, barierami językowymi i adaptacją kulturową zwiększają ich podatność na trudności i wymagają wsparcia uwzględniającego kontekst kulturowy. Belgijscy interesariusze podkreślali również wpływ niestabilności rodzinnej, przewlekłego stresu oraz negatywnych doświadczeń z dzieciństwa na dobrostan emocjonalny dzieci.

Nauczyciele podkreślali, że wiele trudności emocjonalnych pozostaje niezauważonych, ponieważ dzieci doświadczające lęku lub wycofania społecznego często nie zakłócają przebiegu zajęć. Jednocześnie problemy z zachowaniem stają się coraz bardziej widoczne i nakładają na pracowników oświaty dodatkowe obowiązki. Respondenci wskazywali na rosnącą potrzebę praktycznych strategii, które pomagają odróżnić typowe zachowania rozwojowe od wczesnych oznak trudności emocjonalnych.

Badanie wykazało również, że szkoły potrzebują ściślejszej współpracy z rodzinami, większego dostępu do specjalistycznego wsparcia oraz bardziej uporządkowanych procedur w zakresie wczesnego rozpoznawania i interwencji. Uczestnicy wielokrotnie podkreślali, że nauczyciele potrzebują praktycznych, przyjaznych dzieciom narzędzi, a nie kolejnych obowiązków administracyjnych. Priorytetowe obszary szkoleniowe obejmowały regulację emocji, praktykę uwzględniającą doświadczenia traumy, komunikację z rodzicami, kompetencje międzykulturowe oraz strategie prowadzenia zajęć w sposób włączający. Belgijscy interesariusze wykazali

również duże zainteresowanie opartymi na zabawie narzędziami diagnostycznymi i profilaktycznymi, które można łatwo włączyć do codziennej pracy w klasie bez zwiększania obciążenia nauczycieli.

Ogólnie rzecz biorąc, wyniki dotyczące Belgii przedstawiają dobrostan psychiczny jako odpowiedzialność całej szkoły, wykraczającą poza indywidualne działania interwencyjne. Szkoły potrzebują zintegrowanych systemów wsparcia, które są w stanie odpowiadać na rosnącą różnorodność, złożone sytuacje rodzinne oraz szybko zmieniające się realia społeczne. Projekt MindPlay był szeroko postrzegany jako szansa na dostarczenie praktycznych, opartych na dowodach naukowych zasobów wzmacniających profilaktykę, wczesne rozpoznawanie problemów oraz włączające wsparcie dla wszystkich dzieci.